

JAARVERSLAG

Inleiding

De Stichting Waterschapserfgoed (hierna: SWe) is op initiatief van Wetterskip Fryslân opgericht op 30 november 2004 en is statutair gevestigd in Leeuwarden. Oude waterstaatskunstwerken die een cultuurhistorische waarde vertegenwoordigen en geen deel meer uitmaken van het actieve waterbeheer, kunnen door SWe in eigendom overgenomen worden van Wetterskip Fryslân. Deze oude waterstaatskunstwerken kunnen als waterschapserfgoed worden betiteld omdat zij in gezamenlijkheid een goed beeld vormen van hoe men vroeger het waterbeheer en de strijd tegen het water voerde.

Het boekjaar van SWe is gelijk aan het kalenderjaar. Aan het einde van ieder boekjaar worden de boeken van de stichting afgesloten. Door de penningmeester wordt daaruit een balans en een staat van baten en lasten over het afgelopen boekjaar opgemaakt. Het resultaat daarvan staat in deze jaarrapportage.

Opdracht

SWe zet zich in voor het materiële en functionele behoud van het gebouwd waterschapserfgoed in de provincie Friesland zoals: karakteristieke gemalen, Amerikaanse windmolens, Hollandse molens, sluizen, bruggen, gedenktekens en een oude polderdijk. Deze gebouwde waterschapserfgoedobjecten zijn veelal beeldbepalend voor het Friese landschap en hebben een cultuurhistorische waarde die een goed beeld geven van het vroegere waterbeheer in de provincie. Onze missie is dat dit waterschapserfgoed in goede staat van onderhoud of geconserveerd blijft voor opvolgende generaties.

Doelstelling

Het doel van de stichting is instandhouding van onroerend waterschapserfgoed met cultuurhistorisch waarde en welke beschermd zijn op grond van de Monumentenwet 1988. SWe tracht haar doel te verwezenlijken door het verkrijgen van subsidies, donaties, schenkingen, erfstellingen en legaten.

Zichtbaarheid waterschapserfgoed

SWe streeft ernaar dat met de instandhouding van het waterschapserfgoed, het '*verhaal van water*' zichtbaar blijft in het Friese landschap. De SWe bereikt dit door bij of in de nabijheid van de verschillende waterschapserfgoedobjecten informatiepanelen te plaatsen en het publiceren van historische achtergrond informatie op de eigen website.

SWe streeft ernaar dat waterschapserfgoedobjecten actief worden beheerd. De SWe bereikt dit door bijvoorbeeld gemalen met in pandige woonhuizen te laten bewonen en in te richten met een eenvoudige expositie, molens te laten draaien door inzet van vrijwillige molenaars en zoeken naar mogelijkheden van herbestemming van objecten.

SWe wil een waardevolle gesprekspartner zijn voor andere organisaties die zich inzetten voor het behoud en het zichtbaar houden van cultuurhistorisch erfgoed. SWe bereikt dit door onder andere zich aan te sluiten bij overkoepelende organisaties met cultuurhistorisch besef die gericht zijn op het behoud en herbesteding van monumenten.

REGULIER ONDERHOUD

Rijkmonumenten worden onderhouden volgens de Periodieke Instandhoudings Plannen (PIP). Waterschapserfgoed objecten zonder een monumentale status worden onderhouden volgens vergelijkbare instandhoudingsplannen. Daarnaast geven de inspectierapporten van de Monumentenwacht Fryslân een goede handreiking voor het onderhoud.

J. TH. KEMMEGEMAAL

Dit buitenwerking gestelde gemaal is in eigendom teruggeleverd aan Wetterskip Fryslân. Het karakteristieke gebouw doet nu dienst als installatieruimte voor de elektrische aansturing van twee nieuwe nabij gelegen gemalen. Het interieur is geheel in oude stijl gerenoveerd. Hiermee heeft het gemaal een functionele herbesteding gekregen.

BRUG EZUMAZIJL

In oktober is de brug ontmanteld en weggehaald voor restauratie. De oude ophaalbrug uit 1901 zal in het voorjaar van 2019 worden teruggeplaatst.

MOLEN HUINS

Tussen de gemetselde fundering en gebintstijl is de windpeul vervangen en is de kapgording en het rietdekwerk hersteld.

GEDENKSTEEN EZUMAZIJL

De gedenksteen die vroeger in de sluismuur zat ingemetseld, is gerestaureerd. De gedenksteen komt in een cortenstaal omhulsel naast de sluis te liggen.

MOLENAARSBIJENKOMST

Begin december is de jaarlijkse bijeenkomst gehouden met de molenaars met als doel de onderlinge contacten te versterken en kennis uit te wisselen. Aan de hand van een jaaroverzicht met foto's wordt aandacht besteed aan de werkzaamheden in het verslagjaar zijn uitgevoerd en vertellen ook de molenaars hun verhalen en bijzonderheden die zij hebben meegemaakt.

NETWERK EN KENNISDELING

SWe is deelnemer van het Platform Fryske Monuminten Organisaasjes. Dit is een platform van ruim tien organisaties die ongeveer zes keer per jaar bij elkaar komen voor kennisuitwisseling. SWe is ook deelnemer van de Nederlandse Gemalen Stichting en de Vereniging voor Waterstaatsgeschiedenis en de Erfgoedvereniging Heemschut. Via die contacten is SWe betrokken in een netwerk van erfgoed beschermers. In mei heeft de gemeente Súdwest-Fryslân een bijeenkomst gehouden voor (lokale) erfgoedorganisaties. SWe was daar ook bij vertegenwoordigd. Begin oktober is er een bijeenkomst geweest van behoud cultureel erfgoed binnen de DDFK-gemeenten. SWe was daar ook bij vertegenwoordigd.

SUBSIDIE

Voor een aantal rijksmonumenten is voor een nieuwe periode van zes jaar SIM-subsidie bij het Rijk aangevraagd en subsidie bij de provincie. Alle aanvragen zijn positief beschikt.

Balans voor resultaat bestemming

Balans per 31 december 2018

Activa	31-12-2018	31-12-2017
Vaste Activa		
Materiële Vaste activa	24	24
VLottende Activa		
Vorderingen en overlopende activa:		
Debiteuren	100	47.191
Vooruitbetaalde kosten	17.666	0
Nog te ontvangen subsidies	11.250	0
Overlopende Activa	0	0
	<u>29.016</u>	<u>47.191</u>
Liquide middelen	450.960	182.787
Totaal activa	<u>480.000</u>	<u>230.002</u>

Passiva	31-12-2018	31-12-2017
Eigen Vermogen:		
Algemene Reserve	75.168	1.843
Resultaat boekjaar	<u>72.346</u>	<u>73.325</u>
	147.514	75.168
Kortlopende Schulden:		
Crediteuren	3.676	18.077
Overlopende Passiva	138.858	12.813
Vooruitontvangen bedragen	<u>189.952</u>	<u>123.944</u>
	332.486	154.834
Totaal passiva	<u>480.000</u>	<u>230.002</u>

Staat van baten en lasten

Onderstaand een overzicht van de exploitatierekening naar kostensoort.

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017	Begroting 2017
Baten				
I. Subsidies	80.576	223.443	117.409	162.256
II. Rente	0	0	0	0
III. Huren	19.558	18.394	18.072	18.064
IV. Exploitatiebijdragen	119.222	100.000	102.098	100.000
Totaal	219.356	341.837	237.579	280.320
Lasten				
I. Restauratie	117.352	293.530	139.477	220.163
II. Bank	197	250	317	250
III. Vergaderingen	0	0	0	200
IV. Verzekeringen	2.098	9.310	8.421	9.696
V. Onderhoud	6.404	5.463	6.281	5.378
VI. Overige	20.959	11.200	9.758	15.750
Totaal	147.010	319.753	164.254	251.437
Resultaat	72.346	22.084	73.325	28.883

De subsidies over het boekjaar 2018, betreffen subsidies van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, Provincie Fryslân en van enkele Friese gemeenten. Zij verlenen de subsidie onder voorwaarden die in de beschikkingen zijn opgenomen. Op basis van een eindverantwoording wordt door de subsidieverlener de subsidie definitief vastgesteld. In die gevallen waarbij dat is vereist, wordt een controleverklaring van de accountant bij de eindverantwoording gevoegd.

Toelichting op de balans

Activa

Materiële Vaste Activa	31-12-2018	31-12-2017
MVA	24	24
Totaal materiële vaste activa	24	24

Vorderingen en overlopende activa

Debiteuren	100	47.191
Vooruitbetaalde kosten	17.666	-
Nog te ontvangen subsidies	11.250	-
Overlopende Activa	-	-
Totaal vorderingen en overlopende activa	29.016	47.191

Liquide Middelen

Rabobank	450.960	182.787
Totaal liquide middelen	450.960	182.787

Passiva

Eigen vermogen	31-12-2018	31-12-2017
Stand 1 januari	75.168	1.843
Resultaat boekjaar	72.346	73.325
Stand 31 december	147.514	75.168

Kortlopende Schulden

Crediteuren	3.676	18.077
Terug te betalen subsidie BRIM	98.522	-
Onterecht ontvangen subsidie (sluis DNZ)	40.336	-
Overlopende passiva	-	12.813
Vooruitontvangen bedragen (subsidies)	189.952	123.944
Totaal kortlopende schulden	332.486	154.834

De vorderingen en kortlopende schulden hebben een kortlopend karakter.

Staat van materiële vaste activa

Materiële Vaste Activa	Aantal	2018 (€)	2017 (€)
Molens			
Cornwerd	1	1	1
Huins	1	1	1
Oudkerk	1	1	1
Grote Amerikaanse Windmotoren			
Weidum	1	1	1
Mantgum	1	1	1
Gr Wierrum	1	1	1
Tirns	1	1	1
Kleiterp	1	1	1
De Lauwers	1	1	1
Kleine Amerikaanse Windmotoren			
Mirnserklif	1	1	1
Rodenhuis Jorwert	1	1	1
Baaium	1	1	1
Gemalen			
Echten	1	1	1
Fjouwerhus	1	1	1
De Grie	1	1	1
Tsjaerddijk	1	1	1
Zwagermieden	1	1	1
Uitheyingspolder	1	1	1
Makkumer en Parregaasterpolder	1	1	1
Hisse en Pikemar	1	1	1
Sluizen/Sluiscomplex			
Sluiscomplex Munnekezijl	1	1	1
Sluis De Tsjoele	1	1	1
Sluis Munnekeburen	1	1	1
Sluis Ezumazijl	1	0	0
Bedieningsgebouw Sluis Ezumazijl	1	0	0
Brug Sluis Ezumazijl	1	0	0
Overig			
Strieperdyk (Terschelling)	1	1	1
Gedenkteken Stenen Man	1	0	0
Gedenkteken Dokkumer Nieuwe Zijlen	1	0	0
Kruitopslag	1	0	0
Gedenktsteen Ezumazijl	1	0	0
Totaal materiële vaste activa	31	24	24

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

BATEN

Subsidies	Realisatie	Begroting	Realisatie	Begroting
	2018	2018	2017	2017
BRIM 2011 (60%)	20.559	50.290	20.598	45.553
BRIM 2013 (50%)	7.085	12.165	8.545	17.405
STIMO (provincie 2013-2018)	6.041	10.988	5.432	11.852
SUMO (provincie 2015)	0	0	35.693	41.467
Kruitkelder (WF)	0	0	47.141	41.466
Gedenksteen Ezumazijl (WF)	5.000	0	0	0
Brug Ezumazijl (WF)	37.725	150.000	0	0
Overig	4.166	0	0	4.513
Subtotaal	80.576	223.443	117.409	162.256
Rente				
Bank	0	0	0	0
Subtotaal	0	0	0	0
Huren				
Gemaal Echten	11.081	10.850	10.835	10.830
Gemaal Makkum	7.327	7.294	7.187	7.184
Gemaal Fjouwerhûs	600	0	0	0
Overig	550	250	50	50
Subtotaal	19.558	18.394	18.072	18.064
Exploitatatiebijdrage				
Wetterskip Fryslân	100.000	100.000	100.000	100.000
Overig	19.222	0	2.098	0
Subtotaal	119.222	100.000	102.098	100.000
Totaal Baten	219.356	341.837	237.579	280.320

LASTEN

Restauratie - onderhoud	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017	Begroting 2017
Restauratiekosten	37.725	150.000	71.386	82.933
Onderhoudskosten	20.622	30.000	16.670	26.500
Onderhoudskosten subsidiabel	59.005	113.530	51.421	110.730
Subtotaal	117.352	293.530	139.477	220.163

Bank

Bankkosten	197	250	317	250
Subtotaal	197	250	317	250

Bestuur

Bijeenkomsten	0	0	0	200
Subtotaal	0	0	0	200

Verzekeringen

Brand/opstal en aansprakelijkheidsverz.	1.948	9.130	8.421	9.526
Bemiddeling verzekering	150	180	0	170
Subtotaal	2.098	9.310	8.421	9.696

Representatie

Informatie- en communicatiemiddelen	1.713	4.500	1.722	4.500
Vrijwilligers	485	400	395	500
Subtotaal	2.198	4.900	2.117	5.000

Overig

Contributies / abonnementen	200	100	240	100
Belastingen / heffingen	977	950	1.022	950
Overige algemene kosten	246	250	246	300
Subtotaal	1.423	1.300	1.508	1.350

Diensten door derden

Vergoeding beheer gemaal Echten	5.572	4.632	5.465	4.562
Vergoeding beheer gemaal Makkum	832	831	816	816
Accountant	0	0	6.130	4.400
Opstellen plannen en onderzoek	14	0	3	0
Subtotaal	6.418	5.463	12.414	9.778

Onvoorzien

Onvoorzienne kosten	17.324	5.000	0	5.000
Subtotaal	17.324	5.000	0	5.000

Som der lasten   **147.010**   **319.753**   **164.254**   **251.437**

Som der baten   **219.356**   **341.837**   **237.579**   **280.320**

Resultaat   **72.346**   **22.084**   **73.325**   **28.883**

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Er zijn voor de balansdatum geen verplichtingen aangegaan voor het komende boekjaar.